

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра філософії і соціально-гуманітарних наук _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

В.Г. Грановська В.Г. Грановська

«28» 08 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культура наукової мови

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень _____ магістр _____

(бакалавр, магістр)

спеціальність _____ 015 Професійна освіта _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ Професійна освіта (Економіка) _____

спеціалізація _____ Економіка _____

(назва спеціалізації)

факультет _____ Економічний _____

(назва факультету)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «*Культура наукової мови*» для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Професійна освіта (Економіка)», спеціальністю *015 Професійна освіта (Економіка)*

Розробники: Варнавська І.В., доцент кафедри професійної освіти, кандидат пед.наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від “27” серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності *015 Професійна освіта (Економіка)*

Протокол № 1 від “27” серпня 2019 року

Схвалено на Вченій раді економічного факультету

Протокол № 1 від “28” серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	<i>Галузь знань</i> 01. Освіта	Нормативна	
Змістових частин – 2	<i>Спеціальність:</i> Професійна освіта (Економіка)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>проаналізувати наукову статтю за фахом зі збірника наукових праць</i>		5-й	6-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2год самостійної роботи студента – 4год	<i>Освітній рівень:</i> другий (магістерський)	1-й	1-й
		Лекції	
		8 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		70 год.	70 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю:			
залік	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 20год. до 70год.

для заочної форми навчання – 20год. до 70год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Культура наукової української мови» є підвищення мовної компетенції молодих науковців і забезпечення мовного аспекту їх наукової комунікації.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Культура наукової української мови» є оволодіння навичками складання тексту наукового стилю, бездоганного у стилістичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному плані, редагування текстів економічного напрямку, а також навичками підготовки і виголошення наукових доповідей, участі наукових дискусій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати:

- особливості наукової діяльності в Україні;
- основні етапи проведення наукового дослідження;
- основні етапи становлення наукового стилю української мови;
- основні орфоепічні та акцентуальні норми сучасної наукової мови;
- основні лексичні, морфологічні та синтаксичні засоби наукового стилю;
- правила конспектування, анотування, реферування наукових джерел;
- основні особливості мовного оформлення наукового тексту;
- тенденції в освіті, структуру й цілі освітніх систем;
- принципи представлення результатів наукового дослідження;
- правила оформлення наукової статті, особливості оформлення бібліографічних посилань і бібліографічного переліку у спеціальних письмових текстах;

- правила оформлення цитат у наукових текстах;
- особливості використання комп'ютерних перекладачів та подальшого редагування наукових текстів;
- вимоги до виступу перед аудиторією, захисту наукових робіт, проведення наукової дискусії тощо.

вміти:

- застосовувати різні форми наукового дослідження;
- формувати мету, завдання, описати об'єкт і предмет майбутнього наукового дослідження;
- застосовувати відповідні мовні засоби при оформленні наукових текстів;
- застосовувати основні форми і засоби наукової комунікації;
- оформлювати результати власних наукових розвідок;
- здійснювати редагування наукових текстів;
- правильно оформлювати цитати, бібліографічні посилання і бібліографічний перелік у спеціальних письмових тестах;
- виголошувати текст наукової тематики перед аудиторією, захищати наукову роботу, логічно й обґрунтовано відповідати на запитання;
- спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- свідомо та соціально відповідально діяти на основі етичних міркувань та принципів академічної доброчесності;
- виявляти, ставити і вирішувати проблеми, застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- використовувати електронне/дистанційне навчання та інтегрувати його в освітнє середовище;
- застосовувати у викладацькій діяльності наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економіці;
- планувати, проводити і презентувати наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення;
- застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній та освітній діяльності;
- ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців і широкого загалу;
- діяти з дотриманням етичних норм, цінувати індивідуальне і культурне різноманіття, дотримуватися у професійній діяльності принципів толерантності, діалогу і співробітництва;
- використовувати освітні технології і забезпечувати їх навчально-методичний супровід з метою створення сприятливого освітнього середовища;
- формувати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розвитку на основі наявного ресурсного потенціалу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Репродуктивні види наукової діяльності

Тема 1. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності.

Наукова мовна культура – основа професійної діяльності. Питання «культури наукової мови».

Становлення понять культури наукової мови. Аспекти культури наукової мови.

Тема 2. Сутність та особливості наукового стилю української мови.

Загальна характеристика наукового стилю. Мовні одиниці наукового стилю. Типи мовних висловлювань.

Тема 3. Особливості усного й писемного наукового мовлення (усне мовлення).

Порівняльна характеристика усного й писемного мовлення. Особливості усного мовлення: (індивідуальний інтонаційний стиль; наголос, пауза; наголошування слів; орфоепічні вимоги).

Тема 4. Особливості усного й писемного наукового мовлення (писемне мовлення).

Лексичні, граматичні норми наукового тексту.

Змістова частина 2. Продуктивні види наукової мовленнєвої діяльності

Тема 5. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела.

Конспектування друкованого джерела наукової інформації. Анотування, реферування, рецензування наукового джерела.

Тема 6. Письмові роботи наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи.

Види письмових робіт наукового стилю. Оформлення наукової роботи.

Тема 7. Комунікація як процес обміну науковою інформацією. Комунікативна стратегія, комунікативна тактика, комунікативний намір.

Основні аспекти культури наукового мовлення. Мовний етикет української науки. Визначення комунікативної стратегії та її ознаки. Типологія комунікативної стратегії. Мовні засоби реалізації комунікативного наміру.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Репродуктивні види наукової діяльності												
Тема 1. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності	12		2			10	12		2			10
Тема 2. Сутність та особливості наукового стилю української мови	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 3. Особливості усного й писемного наукового мовлення (усне мовлення)	13	1	2			10	14	2	2			10
Тема 4. Особливості усного й писемного наукового мовлення (писемне мовлення)	13	1	2			10	12	2				10
Разом за змістовою частиною 1	52	4	8			40	52	6	6			40
Змістова частина 2. Продуктивні види наукової мовленнєвої діяльності												
Тема 5. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела	11	1				10	12		2			10
Тема 6. Письмові роботи наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи	13	1	2			10	14	2	2			10
Тема 7. Комунікація як процес обміну науковою інформацією. Комунікативна стратегія, комунікативна тактика, комунікативний намір	12	2	2			10	12	2				10
Разом за змістовою частиною 2	38	4	4			30	38	4	4			30
Усього годин	90	8	12			70	90	10	10			70

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та особливості наукового стилю української мови	2
2	Особливості усного й писемного наукового мовлення (усне мовлення)	1
3	Особливості усного й писемного наукового мовлення (писемне мовлення)	1
4	Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела	1
5	Письмові роботи наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи	1
6	Комунікація як процес обміну науковою інформацією. Комунікативна стратегія, комунікативна тактика, комунікативний намір	2

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукова мовна культура – основа професійної діяльності	2
2	Сутність та особливості наукового стилю української мови	2
3	Особливості усного й писемного наукового мовлення (усне мовлення)	2
4	Особливості усного й писемного наукового мовлення (писемне мовлення)	2
5	Письмові роботи наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи	2
6	Комунікація як процес обміну науковою інформацією. Комунікативна стратегія, комунікативна тактика, комунікативний намір	2

8. Теми лабораторських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукова мовна культура – основа професійної діяльності	10
2	Сутність та особливості наукового стилю української мови	10
3	Особливості усного й писемного наукового мовлення (усне мовлення)	10
4	Особливості усного й писемного наукового мовлення (писемне мовлення)	10
5	Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела	10
6	Письмові роботи наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи	10
7	Комунікація як процес обміну науковою інформацією. Комунікативна стратегія, комунікативна тактика, комунікативний намір	10
	Разом	70

10. Індивідуальні завдання

1. Запишіть 15 іменників чоловічого роду II відміни – загальнонаукових термінів і 15 – вузькоспеціальних, що стосуються Вашої магістерської роботи. Утворіть із ними словосполучення так, щоб іменники було вжито у формі родового відмінка однини. Усно поясніть уживання закінчень *-а (-я) і -у (-ю)*.

Зразок: Визначення **об'єкта** дослідження, ... Дослідження ключового **компонента** детективного дискурсу, ...

2. Запишіть п'ятеро дефініцій, що є базовими у Вашому дослідженні.

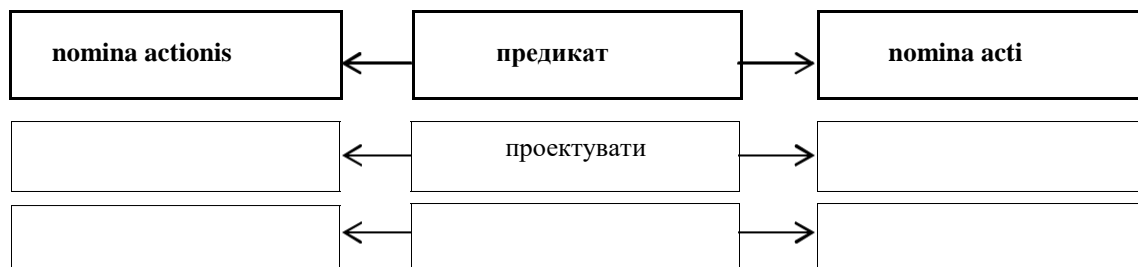
Визначте вид їх.

3. Запишіть назву перших двох параграфів Вашої магістерської роботи. До кожної з них письмово оформіть анотацію й запишіть ключові слова (не менше трьох).

До запропонованих ключових слів сформулюйте письмові дефініції так, що вони були різних видів.

4. Доведіть або спростуйте твердження, що прийменник *над* є нормативним у словосполученні *робота над текстом*.

5. Від поданих предикатів утворіть девербативи зі значенням процесу (*nomina actionis*) і девербативи зі значенням результату (*nomina acti*).

планувати

6. Підготувати презентацію з теми «Комунікація як процес обміну науковою інформацією».

11. Методи навчання

Наочний (в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН), евристичний, дослідницький, аналізу, дискусії, діагностики

12. Методи контролю

Усний і письмовий контроль, поточне тестування (в тому числі в системі Moodle); самоконтроль, індивідуально-дослідні завдання (доповіді, тези, статті, реферати, презентації), підсумковий контроль

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістова частина 1				Змістова частина 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
15	14	14	14	14	15	14	

T1, T2 ... T7 – теми змістових частин.

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Національна диференційована шкала

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
Відмінно/Excellent	90	100
Добре /Good	74	89
Задовільно/Satisfactory	60	73
Незадовільно/Fail	0	59

Національна недиференційована шкала

Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59

Шкала ECTS

A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
Fx	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

14. Методичне забезпечення:

- опорні конспекти лекцій;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

15. Рекомендована література

Базова

- Васенко Л. А., Дубічинський В.В., Кримець О.М. Фахова українська мова: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2008. 273 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/13968/1/Vasenko_Fakhova_ukrainska_2008.pdf

- Лисенко Н.О., Піддубна Н.В., Тележкіна О.О. Культура наукової мови: навчальний посібник. Харків: Тім Пабліш Груп, 2015. 271 с.

- Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Культура наукової мови» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальність 015 «Професійна освіта (Економіка)». Херсон: ХДАУ. 2019.

- Методичні рекомендації щодо самостійної роботи з дисципліни «Культура наукової мови» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальність 015 «Професійна освіта (Економіка)». Херсон: ХДАУ. 2019.

- Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник. Київ : ЦНЛ, 2006. 312 с.

- Семенов О.М., Рудь О.М. Культура фахової мови: навчальний посібник. Суми: РВВ СОІППО, 2014. 260с. https://pedmaster.ucoz.ua/_ld/0/57____.protected.pdf

Допоміжна

Вихованець І. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди . Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2012. 160с.

Городенська Г. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014. 124 с.

Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf>

16. Інформаційні ресурси

Дистанційний ресурс НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pharmel.kharkiv.edu

Галузинська Л. І. Українська мова (за професійним спрямуванням) [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: http://pidruchniki.com/1153010448789/dokumentoznavstvo/movni_zasobi_naukovogo_stily

Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovnyk.ua/>

Словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>

Загальні вимоги до оформлення курсових, дипломних і магістерських робіт. – Режим доступу: http://web.znu.edu.ua/lab/fordep/oformlenie/zagalni_vymogy.htm